

Europejski program
**Owoce
w szkole**

Agencja
Rynku
Rolnego

europijski program
Owoce
w szkole

Program „Owoce w szkole”

Program „Owoce w szkole” jest programem Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) Unii Europejskiej uruchomionym przez Komisję Europejską od roku szkolnego 2009/2010.

Program został wdrożony jako jedno z priorytetowych działań Komisji Europejskiej zmierzających do poprawy stanu zdrowia i sposobu odżywiania, określonych w **Białej Księdze KE „Strategia dla Europy w sprawie zagadnień zdrowotnych związanych z odżywianiem, nadwagą i otyłością”**¹ skierowanej do Parlamentu Europejskiego i Rady. Dokument ten zawiera m.in. analizę problemu otyłości dzieci w Europie, spis zagrożeń, które pociąga za sobą to zjawisko dla zdrowia publicznego oraz jego skutków społecznych i ekonomicznych.

Program „Owoce w szkole” ma zachęcić dzieci do spożywania większych ilości owoców i warzyw, a tym samym przyczynić się do ukształtowania dobrych nawyków żywieniowych, które – jak wykazują badania – będą utrzymywały się również w późniejszych latach życia.

¹Dokument z dnia 30 maja 2007 r. dostępny na stronie internetowej www.eur-lex.europa.eu.

Skuteczna zmiana nawyków żywieniowych dzieci, w szczególności zwiększenie spożycia owoców i warzyw, jest zadaniem, którego realizacja wymaga ścisłego współdziałania sektorów:

- ✓ rolnictwa,
- ✓ zdrowia publicznego,
- ✓ edukacji.

W realizację programu „Owoce w szkole” zaangażowane są wszystkie ww. sektory, tak aby poprzez współpracę w tym zakresie wspólnie zapewnić jak najlepszy rezultat programu.

W Polsce główne zasady realizacji programu „Owoce w szkole” zostały określone w **Strategii krajowej wdrożenia w Rzeczypospolitej Polskiej programu „Owoce w szkole” w latach szkolnych 2010/2011–2012/2013**, którą przekazano Komisji Europejskiej.

Cele programu:

- ✔ **trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci** poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw w codziennej diecie w czasie, kiedy kształtują się ich nawyki żywieniowe,
- ✔ podniesienie świadomości społecznej dotyczącej zdrowego odżywiania – w szczególności dzieci – **oraz propagowanie zdrowego odżywiania poprzez działania edukacyjne** realizowane w szkołach.

Realizacja ww. celów programu ma skutecznie przeciwdziałać:

- ✔ wzrastającej liczbie osób z nadwagą i otyłych wśród dzieci w wieku szkolnym,
- ✔ wzrostowi zachorowań na choroby cywilizacyjne spowodowanemu nieodpowiednią dietą wynikającą m.in. z braku ukształtowania w młodym wieku prawidłowych nawyków żywieniowych,
- ✔ spadkowi konsumpcji owoców i warzyw w Polsce.

Grupa docelowa

W programie mogą uczestniczyć **dzieci uczęszczające do klas I-III szkół podstawowych**, których rodzice lub opiekunowie prawni wyrazili zgodę na udział w programie.

Produkty w programie

Dzieciom udostępniane są następujące **produkty**:

- ✓ świeże owoce (jabłka, gruszki, truskawki),
- ✓ świeże warzywa (marchew, papryka słodka, rzodkiewki),
- ✓ soki owocowe, warzywne oraz owocowo-warzywne.

Każde dziecko uczestniczące w programie otrzymuje każdorazowo porcję składającą się z jednego produktu owocowego i jednego produktu warzywnego. Przy wyborze produktów, które dzieci będą otrzymywały w ramach programu, starano się zapewnić jak największy udział świeżych owoców i warzyw oraz produktów regionalnych, a także jak najwyższą jakość i zdrowotność produktów oraz ich różnorodność.

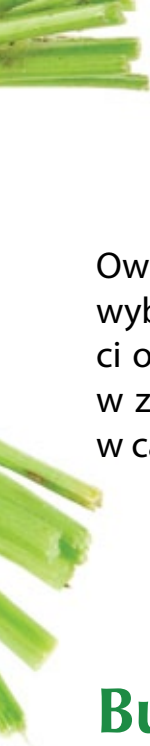

W ramach programu „Owoce w szkole” dzieciom udostępniane są owoce i warzywa przygotowane do bezpośredniego spożycia, wystarczająco rozwinięte, dojrzałe, zdrowe. Owoce, warzywa oraz soki nie mogą zawierać dodatku tłuszczu, soli, cukru lub substancji słodzących.

Agencja Rynku Rolnego określa **ogólną liczbę dzieci** uczestniczących w programie „Owoce w szkole” w danym semestrze roku szkolnego. Jeśli liczba ta stanowi w wielkości grupy docelowej:

- ✓ 66% lub więcej – w danym tygodniu udostępnia się dzieciom 2 porcje;
- ✓ 50% lub więcej, ale mniej niż 66% – w danym tygodniu udostępnia się dzieciom 3 porcje;
- ✓ mniej niż 50% – w danym tygodniu dzieci otrzymają 4 porcje owoców i warzyw.

W danym roku szkolnym program realizowany jest w dwóch okresach obejmujących poszczególne **semestry**.

Owoce i warzywa udostępniane są dzieciom w ciągu 9 dowolnie wybranych tygodni w ramach danego semestru. W tym okresie dzieci otrzymują porcje owoców i warzyw 2, 3 lub 4 razy w tygodniu – w zależności od łącznej liczby dzieci biorących udział w programie w całym kraju.

Budżet programu

Dzieci uczestniczące w programie otrzymują owoce i warzywa nieodpłatnie.

Program finansowany jest ze środków pochodzących z budżetu UE (75%) oraz środków pochodzących z budżetu krajowego (25%). Całkowity budżet programu w Polsce w roku szkolnym wynosi ok. 12,3 mln EUR.

Łączny roczny budżet UE przeznaczony na realizację programu w poszczególnych latach wynosi 90 mln EUR. Komisja Europejska corocznie dokonuje rozdziału środków finansowych pomiędzy państwa członkowskie, które zgłosiły zamiar uczestnictwa w programie w danym roku szkolnym.

Zasady uczestnictwa w programie

W Polsce programem „Owoce w szkole” administruje Agencja Rynku Rolnego (ARR). Program obsługiwany jest przez Oddziały Terenowe ARR.

W programie udział biorą:

- **dostawcy** owoców i warzyw, którzy uzyskali zatwierdzenie dyrektora OT ARR do udziału w programie,
- szkoły podstawowe, które
 - zgłosiły w OT ARR zamiar uczestnictwa w programie oraz podpisały umowę na nieodpłatne dostawy owoców i warzyw wyłącznie z jednym zatwierdzonym dostawcą wybranym z „wykazu zatwierdzonych dostawców” opublikowanego przez Agencję Rynku Rolnego na stronie internetowej www.arr.gov.pl
 - lub
 - uzyskały zatwierdzenie dyrektora OT ARR do udziału w programie i samodzielnie pozyskują i udostępniają owoce i warzywa dzieciom z klas I–III oraz wnioskuje do ARR o pomoc.

Za jakość owoców i warzyw dostarczanych do szkół podstawowych odpowiedzialny jest zatwierdzony dostawca lub zatwierdzona szkoła, która samodzielnie przygotowuje i udostępnia dzieciom owoce i warzywa.

Wnioskowanie o pomoc

Zatwierdzony dostawca, który realizuje dostawy owoców i warzyw do danej szkoły, lub szkoła, która uzyska zatwierdzenie ARR, **wnioskują o pomoc** do ARR.

Wnioski o pomoc składane są w Oddziale Terenowym ARR po pierwszych pięciu tygodniach udostępniania, a następnie po kolejnych czterech lub po zakończeniu całego dziewięcioletniego okresu udostępniania w danym semestrze.

Wysokość zryczałtowanej stawki pomocy – za porcję owoców i warzyw – ustalana jest dla danego roku szkolnego w krajowych aktach prawnych.

Działania z zakresu komunikacji oraz działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym

W ramach programu prowadzone są działania z zakresu komunikacji mające na celu informowanie o programie, w szczególności o zasadach udziału w nim szkół i dostawców owoców i warzyw.

Szkoły podstawowe uczestniczące w programie zobowiązane są umieścić na stałe, w widocznym miejscu w pobliżu głównego wejścia do budynku szkoły, plakat programu „Owoce w szkole” informujący, że szkoła korzysta z dofinansowania z budżetu UE w ramach tego programu.

Efektywność programu „Owoce w szkole” i skuteczne jego oddziaływanie na dzieci, a w szczególności na zmianę ich nawyków żywieniowych, mają zapewnić realizowane w ramach programu działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie sposobu realizacji środków towarzyszących służących zapewnieniu skutecznego wykonania programu „Owoce w szkole” dyrektorzy szkół podstawowych uczestniczących w programie zobowiązani są do zapewnienia realizacji przez szkołę co najmniej dwóch zajęć w każdym semestrze roku szkolnego

– w ramach edukacji przyrodniczej lub wychowania fizycznego – informujących uczniów o zdrowych nawykach żywieniowych. Szkoły mogą także zamieścić na własnej stronie internetowej treści dotyczące zdrowych nawyków żywieniowych, a także zorganizować pracę w ogrodzie lub wycieczki do gospodarstwa rolnego albo zakładu przetwórstwa owoców i warzyw.

Szkoły podstawowe opracowują informację o zrealizowanych przez szkołę w danym roku szkolnym działaniach i przekazują ją do Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego, właściwego ze względu na miejsce położenia szkoły, na formularzu udostępnionym przez Agencję, w terminie do 31 października roku szkolnego następującego po roku szkolnym, w którym realizowany był program „Owoce w szkole”.

Ocena programu

Państwa członkowskie, które uczestniczą w programie UE „Owoce w szkole” – w tym Polska – zobowiązane są do prowadzenia regularnej oceny programu.

Głównym celem tej oceny jest określenie, czy i w jakim stopniu realizowane są zakładane cele programu, w szczególności – jaki jest jego wpływ na nawyki żywieniowe dzieci, w tym spożywanie owoców i warzyw. Badaniem mogą być objęte zarówno dzieci, jak i ich rodzice oraz szkoła. Ocena programu „Owoce w szkole” przeprowadzana jest przez wyspecjalizowaną instytucję z sektora zdrowia publicznego.

Szczegółowe warunki uczestnictwa w programie „Owoce w szkole” w danym roku szkolnym, terminy oraz formularze dostępne są na stronie internetowej ARR www.arr.gov.pl.

Więcej informacji można uzyskać w:

- ✓ Oddziałach Terenowych Agencji Rynku Rolnego oraz
- ✓ Telefonicznym Punkcie Informacyjnym 22 661 72 72

**Agencja
Rynku
Rolnego**

Wydawnictwo współfinansowane ze środków Unii Europejskiej
w ramach europejskiego programu „Owoce w szkole”

Agencja Rynku Rolnego
www.arr.gov.pl

Telefoniczny Punkt Informacyjny
tel. 22 661-72-72

Biuro Wspierania Konsumpcji
tel. 22 661 79 79, faks 22 661 78 85

©ARR sierpień 2011
ISBN 978-83-62107-49-0

Broszura ma charakter wyłącznie informacyjny. ARR zastrzega, że publikacja ta nie stanowi oferty skierowanej do beneficjentów ani nie jest zobowiązaniem ARR do działań mogących wynikać z treści broszury. ARR wyraża zgodę na przedruk materiałów z podaniem źródła.

Oddziały Terenowe Agencji Rynku Rolnego

Białystok

15-102 Białystok, ul. Kombatantów 4
tel. 85 664 31 50

Bydgoszcz

85-605 Bydgoszcz, ul. Kasztanowa 57
tel. 52 584 92 92

Gdynia

81-332 Gdynia, ul. Kołłątaja 1
tel. 58 669 43 00

Gorzów Wlkp.

66-400 Gorzów Wlkp., ul gen. Sikorskiego 20c
tel. 95 728 26 58

Katowice

40-476 Katowice, Plac pod Lipami 5
tel. 32 359 49 00

Kielce

25-323 Kielce, ul. Piaskowa 18
tel. 41 343 31 90

Kraków

31-546 Kraków, ul. Mogilska 104
tel. 12 424 09 40

Lublin

20-126 Lublin, ul. Unicka 4
tel. 81 444 45 33

Łódź

93-578 Łódź, ul. Wróblewskiego 18
tel. 42 685 52 18

Olsztyn

10-959 Olsztyn, ul. Partyzantów 1/2
tel. 89 527 74 58

Opole

45-301 Opole, ul. Horoszkiewicza 6
tel. 77 441 70 00

Poznań

60-324 Poznań, ul. Marcelińska 90
tel. 61 852 14 33

Rzeszów

35-001 Rzeszów, al. Piłsudskiego 32
tel. 17 864 20 27

Szczecin

71-410 Szczecin, ul. Niedziałkowskiego 21
tel. 91 464 82 00

Warszawa

04-076 Warszawa, al. Waszyngtona 146
tel. 22 515 81 31÷33

Wrocław

53-333 Wrocław, ul. Powstańców Śląskich 28/30
tel. 71 335 01 51

Europejski program
Owoce
w szkole

Agencja Rynku Rolnego
00-400 Warszawa, ul. Nowy Świat 6/12
Telefoniczny Punkt Informacyjny: 22 661-72-72

WYDAWNICTWO WSPÓLFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ W RAMACH EUROPEJSKIEGO PROGRAMU „OWOCE W SZKOLE”

**Agencja
Rynku
Rolnego**